

Cartea de căpătâi, 1, -

"Din întreagă învălmășala anilor 1848-49,
pe lângă pleiada tribunilor înflăcărați
și gata de orice jertfă pentru neam,
pe lângă frumoasa priveliște
a mulțimii însuflețite,
care ascultă cu evlavie pe domnii noștri
și-i urmează cu toată încrederea,
se înalță îndeosebi trei nume falnice:
Bărnăuțiu ideologul,
care cu logica sa biruitoare a prevăzut,
până la cele din urmă consecvențe,
toate postulatele ce rezultă
din *ideea de naționalitate*;
Iancu – eroul spadei,
și iscusitul diplomat Șaguna".

(*Mitropolitul Andreiu baron de Șaguna*
scriere comemorativă la serbarea centenară a
nașterii lui, EDITURA CONSISTORULUI
MITROPOLITAN, SIBIU 1909)

EDITAT CU SPRIJINUL A.N.S.T.I.

ISBN: 973-98754-5-9

LEI:

27/193

IOAN LUPAȘ

MITROPOLITUL

ANDREI ȘAGUNA

MONOGRAFIE

IOAN LUPAȘ • MITROPOLITUL ANDREI ȘAGUNA

România Press

generozitatea și omenia și acceptarea senină a morții sau refuzul de-a fi nefericiți, trăsături moștenite prin port-altoiul dacic, această fire adecvat vitală, natural-luminoasă și optimistă, nu se poate să nu constituie garanția unei supraviețuiri permanente. Pentru că nu avem ce pierde mai mult decât pe noi înșine. Suntem un popor tânăr, deci optimist ! Sau cel puțin așa ne-ar face plăcere să putem crede.

Mulțumim, și pe această cale, tuturor celor care ne-au ajutat în editarea acestei cărți de căpătâi, în care se oglindește întreaga noastră istorie națională, nu numai cea trecută, dar și cea prezentă și, sperăm, viitoare.

București, 11.11.1999

Matei Albastru

CUPRINS

Notă asupra ediției	5
Prefață	7
Partea întâi: Copilăria lui Șaguna. Împrejurările familiale Anii de studii și de călugărie	14
I. Anastasia Șaguna (1785-1836)	14
II. Șaguna ca student universitar. Călugărul Andrei între Sârbi	24
Partea a doua: Starea bisericii ardelene. Vicariatul lui Șaguna și alegerea sa ca episcop	40
I. Situația bisericii românești-ardelene înainte de Șaguna	40
II. Activitatea lui Șaguna ca vicar	49
III. Sinodul electoral din Turda. Șaguna episcop	59
Partea a treia: În viforul mântuirii	69
I. Sfințirea lui Șaguna ca episcop la Carloviț și participarea lui la Adunarea Națională din 3/15 Mai 1848	69
II. Șaguna în misiune diplomatică la Viena și Pesta	76
III. Stăruințele lui Șaguna la Curtea din Viena în favoarea cauzei naționale	87
IV. Întoarcerea lui Șaguna în Ardeal	98
Partea a patra: Deceniul absolutismului (1850-1860)	106
I. Decepții. Relațiile lui Șaguna cu guvernatorii Ardealului	106
II. Sinodul din 1850	114
III. Începutul luptelor pentru emanciparea bisericii române de sub ierarhia sârbească	123
IV. Luptele diplomatice ale lui Șaguna cu ministrul Thun	125
V. Colecte și fundații	131
VI. Biserica catedrală	133
VII. Fricțiuni confesionale	135
VIII. Cum pedepsea și cum remunera Șaguna. Cum știa el să apere prestigiul preoțimii	139

IX. Organizarea școlilor. Seminarul. <i>Fundațiunea</i>	
Francisc-Josefină.....	145
X. Școlile populare.....	151
XI. Școlile secundare.....	165
XII. Tipografia și produsele ei. Activitatea literară a lui Șaguna.....	172
XIII. "Telegraful Român" - importanța istorică și culturală a acestui ziar în epoca lui Șaguna.....	189
XIV. Rezultate.....	211
XV. Dinasticism și "ultramodernitate" ?.....	213
Partea a cincea: Timpul încercărilor constituționale.....	245
I. Șaguna în senatul imperial din Viena (1860).....	245
II. Șaguna ca președinte al conferinței naționale din Sibiu (1861) și membru al celei mixte din Alba Iulia.....	253
III. Rolul lui Șaguna la congresul național din 1863.....	267
IV. Șaguna ca deputat al dietei Ardelene (1863/1864) și membru al senatului imperial.....	275
V. Audiența lui Șaguna la împărat în August 1865.....	292
VI. "Flere possem, sed juvare non". "Vana sine viribus ira". Parabole politice.....	296
VII. Stăruințele lui Șaguna pentru înființarea "Asociațiunii transilvane". Activitatea lui ca președinte al acestei instituții.....	308
VIII. Conflictul lui Șaguna cu comitele săsesc Salmen. Sinoadele din 1860 și 1864.....	322
IX. Relațiile lui Șaguna cu arhierii de peste munți și cu episcopul Bucovinei Hacman.....	332
X. Mitropolia.....	339
XI. Congresele naționale bisericești din anii 1868 și 1870.....	356
XII. Rezultate pe teren școlar.....	373
XIII. Un asfințit măreț.....	392
XIV. Individualitate lui Șaguna.....	402
Postfață.....	449

Editura "România Press"

S.C. "Romana Press Impex" S.R.L.

București, cal. Crângași 3/2/21

Sect. 6, of. p. 56

Telefon 6.38.30.81, mobil 092.350.220

© 1999

Dat la cules 3 oct., B.T.:27 noi.1999

Hârtie offset de 80 gr./mp.

Coperta pe carton cretat de 200 gr/mp.

Tiraj 1000 (o mie) exemplare

Executat în Tipografia Editurii "Crater",

Str. Doamna Chiajna 5-7

Tel/Fax 321.66.79

București